

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФИНАНСОВО - СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ“

Приета от ФС (протокол №11/25.04.2024г.):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №11/16.04.2024г.):

Декан:

(доц. д-р Даниела Георгиева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ТРУДОВО И ОСИГУРИТЕЛНО ПРАВО“

ЗА СПЕЦ: „Счетоводство и одит“; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3

СЕМЕСТЪР: 5

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 12 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
В Т.Ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	228

Изготвили програмата:

1.
(проф. д-р Андрияна Андреева)
2.
(доц. д-р Галина Йолова - Паскалева)
3.
(гл. ас. д-р Виолета Вladoва – Иванова)

Ръководител катедра:
„ Правни науки“ (доц. д-р Галина Йолова – Паскалева)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Трудово и осигурително право“ е предназначена за обучение на студентите от ОКС „Бакалавър“, специалност „Счетоводство и одит“.

В нея са включени базисни за трудовото и осигурително законодателство теми, които разглеждат отделни основни правни институти и съответните правни отношения. Същевременно авторите са заложили в темите и актуалните тенденции в развитието на двата правни отрасли породени от дигитализацията и навлизането на изкуствен интелект в трудовите и осигурителни отношения. Ключовите теми в дисциплината са свързани с трудовото правоотношение, трудовия договор, работното време, почивките и отпуските, трудовата дисциплина; прекратяването на трудовите правоотношения, осигурителните правоотношения и техните субекти, осигурените социални рискове, осигурителните вноски и осигурителния доход, осигурителните обезщетения, пенсионно и здравно осигуряване, електронно здравеопазване.

С преподавания материал се цели студентите да получат актуални и стабилни знания в областта на трудовото и осигурително законодателство, реално и изключително необходими в бъдещата им практика. Съвременните аспекти на темите целят да провокират мисленето на обучаваните лица и да ги провокират към адекватни решения в дигитална среда.

Лекционният курс е изцяло разработен в съответствие с динамиката на променящото се законодателство и в този смисъл предоставя актуална информация за нормативната уредба, като същевременно предлага и научен анализ на утвърдени за двата отрасли теоретични постановки.

Очакваните резултати от изучаването на дисциплината „Трудово и осигурително право“ от студентите, могат да се обобщят в следните параметри: придобиване на познания за базисните институти на трудовото и осигурителното законодателство и разбиране на тяхната същност; реално приложение на придобитите правни знания посредством практическото им транспортиране в специализираните управленски дисциплини; формиране на умение за боравене със специализирани правни актове /КТ, КСО и др., както и подзаконова нормативна уредба/, надграждане на управленските познания и обвързването им с правната теория и законодателство, тълкуване и прилагане в практика на актуалната нормативната уредба и прилагането ѝ в работата.

Усилията на екипа са насочени и към конкретни практически умения на студентите, в резултат на познанието, което придобиват по време на лекционния курс. За тази цел по време на обучението работят самостоятелно с нормативни актове, запознават се с релевантна съдебна практика. От съществено значение за образователния процес е и връзката с практиката и бизнеса. За тази цел, по време на обучението на студентите се осигурява при възможност да участват в разглеждането на съдебни дела или посещение в практиката.

Прилаганите методи в обучението, а именно решаване на задачи и казуси, посещения в практиката, анализиране на теми и участие в дискусии, свързани с използването на изкуствен интелект в трудовите правоотношения и въздействието му върху тях и електронното здравеопазване, способност за овладяване на специфична правна терминология и правилното ѝ прилагане в практиката следва да допринесат за развитието на следните ключови компетентности: езикова, цифрова, гражданска компетентност, предприемаческа компетентност.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
1	Тема първа ПРЕДМЕТ НА ТРУДОВОТО ПРАВО. МЕТОД НА ПРАВНО РЕГУЛИРАНЕ. ИЗТОЧНИЦИ НА ТРУДОВОТО ПРАВО. ТРУДОВО ПРАВООТНОШЕНИЕ.
1.1	Предмет, метод, източници на трудовото право.
1.2	Трудово правоотношение. Отражение на дигитализацията върху трудовото правоотношение. Навлизане на ИИ в трудовите правоотношения.
2	Тема втора ТРУДОВ ДОГОВОР
2.1	Обща характеристика. Сключване на договора.
2.2	Съдържание на трудовия договор.
2.3	Видове трудови договори. Нови форми на полагане на труд – работа от разстояние, полагане на труд през платформа, надомна работа.
3	Тема трета РАБОТНО ВРЕМЕ. ПОЧИВКИ. ОТПУСКИ
3.1	Понятие за работно време . Видове работно време.
3.2	Същност на почивките и видове почивки.
3.3	Същност на отпуските и видове отпуска.
4	Тема четвърта. ТРУДОВО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ.
4.1	Обща характеристика
4.2	Допълнителни и други трудови възнаграждения
5	Тема пета. ТРУДОВА ДИСЦИПЛИНА И ДИСЦИПЛИНАРНА ОТГОВОРНОСТ.
5.1	Понятието трудова дисциплина. Съвременни форми на контрол за спазване на трудовата дисциплина.
5.2	Понятие за дисциплинарна отговорност. Нарушение на трудовата дисциплина. Видове нарушения
5.3	Дисциплинарни наказания - видове и ред за налагане.
6	Тема шеста ИМУЩЕСТВЕНА ОТГОВОРНОСТ НА СТРАНИТЕ ПО ТРУДОВОТО ПРАВООТНОШЕНИЕ.
6.1	Имуществена отговорност на работодателя
6.2	Имуществена отговорност на работника или служителя
7	Тема седма ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ТРУДОВИТЕ ПРАВООТНОШЕНИЯ.
7.1	Обща характеристика
7.2	Видове прекратяване
8	Тема осма ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОСИГУРИТЕЛНОТО ПРАВО. ОСИГУРИТЕЛНИ ПРАВООТНОШЕНИЯ
8.1	Понятие и видове обществено осигуряване. Осигурителна система. Предмет, метод и източници на осигурителното право.
8.2	Осигурителни правоотношения – понятие, елементи и видове осигурителни правоотношения
9	Тема девета ОСИГУРЕНИ ЛИЦА. ОСИГУРИТЕЛИ. ОСИГУРИТЕЛНИ ОРГАНИ.
9.1	Осигурени лица – понятие и видове.
9.2	Осигурители – понятие и видове. Осигурителни органи.
10	Тема десета ОСИГУРЕНИ СОЦИАЛНИ РИСКОВЕ
10.1	Осигурен социален риск- същност и характеристики. Осигурителен случай

10.2	Видове осигурителни социални рискове.
11	Тема единадесета ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ. ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД. ОСИГУРИТЕЛЕН СТАЖ
11.1	Осигурителните вноски- понятие и белези на осигурителните вноски. Разпределение, срокове и ред за внасяне на осигурителните вноски.
11.2	Осигурителен доход – понятие, същност, осигурителноправно значение. Минимален и максимален размер на осигурителния доход.
11.3	Осигурителен стаж - понятие и видове осигурителен стаж. Изчисляване и доказване на осигурителен стаж.
12	Тема дванадесета КРАТКОСРОЧНО ОСИГУРЯВАНЕ
12.1	Обща характеристика на краткосрочното осигуряване. Същност и белези на осигурителните обезщетения
12.2	Видове осигурителни обезщетения
13	Тема тринадесета ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ. ВИДОВЕ ПЕНСИИ. ПЕНСИОННО ПРОИЗВОДСТВО
13.1	Пенсионно осигуряване – същност, стълбове на пенсионната система.
13.2	Пенсия – понятие и общи правила за пенсиите. Отделни видове пенсии
13.3	Пенсионно производство - същност и етапи. Ред за отпускане и изменение на пенсията.
14	Тема четиринадесета ДОПЪЛНИТЕЛНО ЗАДЪЛЖИТЕЛНО И ДОПЪЛНИТЕЛНО ДОБРОВОЛНО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ
14.1	Допълнително задължително пенсионно осигуряване
14.2	Допълнително доброволно пенсионно осигуряване
15	Тема петнадесета ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ.ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ. ДОБРОВОЛНО ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ
15.1	Обща характеристика на здравното осигуряване – понятие, видове, източници. Задължително здравно осигуряване - осигурени лица, осигурители, изпълнители на медицинска помощ и съсловни организации.
15.2	Осигурени социални рискове по задължителното здравноосигуряване. Здравноосигурителни вноски - същност и ред за внасяне.
15.3	Механизъм за провеждане на задължителното здравно осигуряване.
15.4	Доброволно здравно осигуряване
16	Тема шестнадесета ЕЛЕКТРОННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ
16.1	Същност и принципи на електронното здравеопазване
16.2	Инструменти на електронно здравеопазване.
16.3	Национална здравноинформационна система

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ

В представянето на методите за подготовка и провеждане на обучението по дисциплината се описва използването на различните учебни ресурси и дейности, чрез които се осъществява учебният процес в дистанционната форма на обучение:

- учебни ресурси - електронни учебни материали – лекции и презентации, нормативни актове, хипер връзки за ползване на сайтове на НОИ и Инспекцията по труда, казуси и тестови въпроси, които са разработени и се прилагат след всяка теоретична единица.*
- учебни дейности - определяне на разписание и времеви диапазон за достъп между преподавателя и студентите, възможност за решаване на тестове за*

самоподготовка, използване на изготвени от екипа база данни и учебни ресурси, които свободно могат да се ползват от аудиторията по електронен път, разработване на самостоятелна работа по практическо задание и решаване на тестове за оформяне на текуща оценка през платформата. По пътя на интернет линкове се осигурява достъп до онлайн правни речници, литература и съдебна практика, чрез които студентите могат да получават непосредствена информация, необходима за тяхната подготовка.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Тест	1	60
1.2.	Решаване на практически казуси и задачи	5	100
1.3.	Работа с нормативни актове	3	40
Общо за семестриалното оценяване:		9	200
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит (тест)	1	28
Общо за сесийното оценяване:		1	28
Общо за всички форми на контрол:		10	228

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Трудово и осигурително право“, качени в платформата за електронно и дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Андреева, А., Йолова, Г. Трудово и осигурително право. Второ преработено и допълнено издание. Варна: Наука и икономика, 2020
2. Андреева, А., Йолова, Г., Данев, В. Дисциплинарната отговорност - материалноправни и процесуални аспекти: Кратък теоретико-практически курс за студенти в Икономически университет - Варна. Варна : ФИЛ ООД, 2023
3. Андреева, А., Йолова, Г., Благойчева, Х., Александров, А., Банов, Х., Йорданов, З. Защита за индивидуалните субективни трудови права (на работника или служителя). Варна : Наука и икономика, 2020
4. Андреева, А., Йолова, Г. Трудово и осигурителноправни аспекти на работата през платформа - предизвикателства и възможни законодателни решения. Човешки ресурси & Технологии = HR & Technologies, Варна : Сдружение Креативно пространство, 2022
5. Андреева, А., Йолова, Г. Юридическа отговорност и контрол за спазване на трудовото и осигурително законодателство, В., 2010

6. Андреева, А., Йолова, Г. Трудовоправни и осигурителноправни аспекти на безработицата в България. Варна: Славена, 2011
7. Андреева, А., Йолова, Г. Правен режим на почивките и отпуските : Теоретични и практически аспекти. Варна : Наука и икономика, 2018
8. Андреева, А., Йолова, Г. Административнонаказателна отговорност за нарушения на трудовото и осигурително законодателство – Годишник на ИУ-Варна, том 80/2008
9. Андреева, А. Йолова, Г. Наказателноправна защита на трудовите и осигурителни правоотношения – Известия на ИУ-Варна, бр.3/2008г.
10. Йолова, Г. Осигурителен стаж и сродни институти при признаване на някои видове обезпечения – бр.3/2015 „Известия на ИУ – Варна
11. Рачев, р. ,Андреева, А., Йолова, Г. Актуални правни аспекти на трудовите договори и свързаните с тях правни институти, В, Наука и икономика, 2017
12. Андреева, А., Йолова, Г. Отпуск при временна неработоспособност – специфики, реализация и осигурително обезпечаване. Диалог : Електронно списание на СА "Д. А. Ценов" - Свищов , 2018,
13. Андреева, А. Субективните права на почивка и отпуск в българското трудово право - еволюция и тенденции. Ролята на правото в съвременната икономика: Сборник с доклади от национална научна кръгла маса, 3 ноември 2017, Варна: Наука и икономика, 2017
14. Андреева, А. Институтът на почивка в българското трудово право - традиция и съвремие. Известия на Съюза на учените - Варна. Сер. Хуманитарни науки, 2017, 1
15. Андреева, А. Трудовият договор - традиции и тенденции в променяща се икономическа среда. // Икономиката в променящия се свят: национални, регионални и глобални измерения : Сб. докл. от международ. науч. конф. : Т. 1. - Варна : Унив. изд. Наука и икономика, 2015
16. Андреева, А. Новите видове трудови договори- актуална форма на заетост. Проблеми на законодателството и правоприлагането, свързани с развитието на бизнеса в Република България, София: УНСС, 1, 2015, 106-112.
17. Андреева, А., Данев, В. Прекратяване на безсрочен трудов договор - проблематика, перспективи и тенденции в условията на съвременна пазарна икономика. Ролята на правото в съвременната икономика: Сборник с доклади от национална научна кръгла маса, 3 ноември 2017, Варна : Наука и икономика, 2017, 326 - 339.
18. Андреева, А. Субективното право на трудово възнаграждение - традиции и актуални законодателни решения. Известия Сп. Икономически университет - Варна, Варна : Наука и икономика, 62, 2018, 1, 23 - 39.
19. Андреева, А., Йолова, Г. Институтът на извънредния труд в българското трудово право – традиции и потребност от промени в съвременна среда. Правото и бизнесът в съвременното общество: Сборник с доклади от 2-ра Национална научна конференция, 8 ноември 2019, Варна: Наука и икономика , 2019, 300 – 313
20. Андреева, А., Йолова, Г. Трансформация на правната връзка работодател – работник в резултат на влиянието на дигитализацията. De Jure, В. Търново : ВТУ Св. Св. Кирил и Методий, 11, 2020, 1(20)
21. Андреева, А., Йолова, Г. Изграждане на Националната здравноинформационна система - тенденции и правна рамка. Медицински мениджмънт и здравна политика, София : Медицински университет - София. Централна медицинска библиотека, 51, 2020, 1, 28 - 37.

22. Йолова, Г., Андреева, А., Благойчева, Х., Димитрова, Д., Недялкова, П., Богданов, Х. Правни и икономически аспекти на държавния контрол за спазване на трудовото законодателство. Варна : Наука и икономика, 2022
23. Йолова, Г. Отпуски и обезщетенията, свързани с риска майчинство – процедурни и осигурителноправни аспекти. Известия на Съюза на учените - Варна. Сер. Хуманитарни науки, Варна : Съюз на учените - Варна, 2017
24. Йолова, Г. Обемът и достъпът до медицинска помощ - тенденции и особености на недискриминационно прилагане. Защита срещу дискриминацията: Правна уредба, проблеми и тенденции : Сборник с доклади от национална научна конференция на ИУ - Варна, 8 юни 2018, Варна : СТЕНО, 2018
25. Йолова, Г. Специфики в заплащането на медицински дейности и услуги по задължителното здравно осигуряване. Правото и бизнесът в съвременното общество : Сборник с доклади от 2-ра Национална научна конференция, 8 ноември 2019, Варна : Наука и икономика, 2019
26. Йолова, Г. Принципи на електронното здравеопазване - правни рамки и етични аспекти. Икономическа наука, образование и реална икономика: развитие и взаимодействия в дигиталната епоха : Сборник с доклади от Юбилейна международна научна конференция в чест на 100 год. от основаването на ИУ - Варна : Т. 4, Варна : Наука и икономика, 4, 2020,
27. Йолова, Г. Права на осигурените лица по задължителното здравно осигуряване. Варна : Наука и икономика, 2024
28. Йолова, Г. Права на осигурените лица по задължителното здравно осигуряване. Варна : Наука и икономика, 2024
29. Мръчков, В. Осигурително право, С., Сиби, 2019
30. Мръчков, В. Трудово право, С : Сиби, 2018
31. Средкова, Кр., Осигурително право, Пето преработено и допълнено издание, София: Сиби, 2016
32. Andreeva, A., Yolova, G. The Challenges of the Fourth Industrial Revolution Faced by the Labour Market: European and National Processes and Trends. Международни клъстерни политики : Българо-китайски форум : Сборник с доклади от международна конференция, Варна : Наука и икономика, 2019, 178 -188.
33. Andreeva, A., Yolova, G. The Right to Work in a Digital Society: Evolution and Trends. Международни клъстерни политики : Българо-китайски форум : Сборник с доклади от международна конференция, Варна : Наука и икономика, 2019, 123 - 134.
34. Andreeva, A., Yolova, G. Digital Competences of the Parties in the Employment Relationship . Economics and Computer Science [Икономика и компютърни науки] : [Електронно] научно списание, Varna : Knowledge and Business, 8, 2022, 1, 6-13.